

## A Paulovits-féle 100 kockás sakkjáték.

Paulovits István nyug. minisztériumi segédhivatali igazgató, ismert budapesti sakkbárát (Krisztina-körút 87) új sakkjátékfeleséget tervezett. A 64 kockás táblát 100 mezőre nagyította és a figurák számát 32-ről 40-re emelte. A többlet két gyalogos, egy tábornok és egy pasa mindegyik oldalon. Az új figurák (a pasa és a tábornok) felállítási helye a d1 és e1 mezőkön van, míg a régi sakk tisztjei az a, b, c és f, g, i, k vonalak első mezőin állanak. A gyalogosok a második és kilencedik sort foglalják el.

A „tábornok“ minden irányban mehet egy-egy lépést (a szomszédos mezőkre) és üthet is (mint a király), de ugorhatik is a lóugráshoz hasonló módon, pl. d6-ról a7-re, vagy g7-re, e3-ra stb. (Egy kockát előre és hármat oldalt.) A „pasa“ úgy egyenes, mint átlós irányban egyet vagy kettőt léphet vagy ugorhat (más figurán át), tehát pl. e6-ról c8, e8, g8. d7, e7, f7 stb. mezőkre, de c7, c5, g7 g5 mezőkre (mint a huszár) nem. Ütő- és lépőköre a harmadik mező-sorra már nem terjed ki.

A gyalogosok indulási helyükről 1—2—3 mezővel mehetnek előre, de e kedvezmény továbbhaladásukra nem áll fenn. A rövid sáncolásnál a király i1-re, a bástya h1-re, a hosszúnál a király c1-re, a bástya d1-re jut.

A két új tiszt a tündérsakk szöcskéjére és az arab sakk alfíljára hasonlít és alkalmazásuk megnehezíti a játékot, de nagyon emeli a kombinációk élénkségét, változatosságát.

A találmányt határozottan jónak ítélem, akár abból a szempontból, hogy ez egy új játék (tehát a régi ellenlábasa, kiszorítója akar lenni), akár abból, hogy a régi sakk tréningjére segédeszközüül szolgál. Igaz ugyan, hogy a régi sakk is elég nehéz és még nem múlta idejét, benne még sok kikutatlan terület, meg nem játszott változat van stb., de époly igaz az is, hogy a mai sakkjáték a megnyitáselméletek fejlettségénél fogva a megnyitásokban nem mindig utalja a játékost saját kombináló-erejére.

Paulovits István játéka erre igen jó ellenszer. A két új tiszt kihasználása a megnagyobbodott játéktéren sok új, váratlanul adódó kombinációval örven-dezteti meg e játék művelőit és gyakorlata folytán kedvelői megerősödnek az igazi sakkjáték megnyitáson túli részében. Az új bábok ütőköre a meglevők ütőkörének szerves, kézenfekvő, nem radikálisan túlzott kifejlesztése. Talán lehetne a Gyulai Sakkör érdemes elnökének, Czinczár Dezső úrnak az ottani körben évek óta próbált újításával is e reformot összekapcsolni, amely szerint a gyalog bizonyos esetekben hátrafelé is mehet és üthet. A sakk hadijáték volt és marad is, a „támadó visszavonulás“ taktikai műveletének érvényesnek kellene lennie a gyalogosok hadára is.

A tervező az új játékot kis füzetben ismerteti és a megadott címen nyilván rendelkezésére áll rendszere követőinek.

*Dr. Vajda Árpád*

\*